

Justis- og beredskapsdepartementet
Att.Vibeke Bildøy

Bestilling - innspill til svar på spørsmål nr. 2999 fra Stortinget om det foreligger hjemmel til å pålegge alle husstander pipesensor

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap viser til e-post av 26.09.2022 fra Justis- og beredskapsdepartementet med anmodning om å komme med innspill til svar på spørsmål nr. 2999 fra Stortinget til kommunal- og distriktsministeren:

Har kommunene lovhjemmel til å pålegge alle husstander pipesensor, mener statsråden at dagens lovverk gir kommunen hjemmel til å kreve innføring av pipesensor, og mener statsråden at det holder med en slik setning som Halden kommune har i forskriftene uten at personvern og hensiktsmessighet er drøftet?

Brannregelverket

Brann- og redningsvesenet skal sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg, jf. brann- og eksplosjonsvernloven¹ § 11 første ledd bokstav h. Plikten er utdypet i forskrift om brannforebygging² § 17 der det fremkommer følgende:

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

DSB regulerer ikke hvordan kommunen skal kartlegge behovet for feiing og tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. I DSBs veiledning til forskrift om brannforebygging § 17 er det vist til at hyppighet og gjennomføring av feiing og tilsyn skal være basert på risiko. Byggverket og bygningsmiljøets karakter, kvaliteten på fyringsanlegget og fyringsmønster kan være eksempler på vurderingskriterier for risiko.

Sensorteknologi for å vurdere sotmengde og/eller fyringsmønster kan være et hjelpemiddel i vurderingskriteret for risiko, men brann- og eksplosjonsvernloven og forskrift om brannforebygging gir

¹ Lov 14. juni 2002 nr. 20 om lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven).

² Forskrift 17. desember 2015 nr. 1710 om brannforebygging.

ikke hjemmel for kommunen til å pålegge alle husstander pipesensor. Det må derfor være frivillig for husstandene om de ønsker en slik sensor eller ikke.

Privatlivets fred har grunnlovs vern, jf. Grunnloven § 102. Brannregelverket åpner for et snevert unntak for å gå inn i private hjem i forbindelse med feiing og tilsyn av fyringsanlegg. DSB mener det må være eksplisitt regulert, hvilket det ikke er i dag, dersom brann- og redningsvesenet skal kunne pålegge alle husstander en pipesensor. I forskrift om brannforebygging er brannvarsling og manuelt slokkeutstyr i bolig og fritidsbolig uttrykkelig regulert i § 7.

DSB kan ikke se at Halden kommune har hjemmel til å forskriftsfeste at vurdering av feie- og tilsynsbehov kan gjennomføres med ny sensorteknologi innen skorsteinsmonitorering.

Det er kun tre steder i brannregelverket hvor det er adgang for kommunen til å utforme en lokal forskrift. Det er brann- og eksplosjonsvernloven § 13 fjerde ledd, § 28 andre ledd og forskrift om brannforebygging § 3 fjerde ledd.

Personvern

Brannregelverket og personvernregelverket må tolkes i sammenheng³. Dersom det hadde foreligget en hjemmel i brannregelverket til å innføre pipesensor i lokal forskrift, så hadde personvern vurderinger vært nødvendige etter personvernregelverket. I denne saken kommer vi altså ikke så langt som til vurderingen av personvern.

Dersom installering av pipesensor skjer frivillig basert på et samtykke, så vil kommunen måtte gjøre personvern vurderinger, se fotnote 3.

Lokal forskrift

DSB ser at det i den lokale forskriften kun står at det "kan" gjennomføres vurdering av feie- og tilsynsbehov med ny sensorteknologi innen skorsteinsmonitorering. Det står ikke at dette "skal" gjennomføres. Det ser heller ikke ut som det er gebyrlegging knyttet til sensorteknologien.

Kommunen synes også å ha et miljøperspektiv for å innføre sensorteknologi, og det ligger utenfor DSBs myndighetsområde om det foreligger hjemmel i annet regelverk, eksempelvis forurensningslovgivningen eller politivedtekter.

DSB antar at husstander frivillig kan tenkes å ville inngå en avtale om pipesensor.

DSB kan ikke se at den lokale forskriften er kunngjort på Lovdata, men DSB fikk tilgang til denne gjennom å bli veiledet på kommunens hjemmesider. Vedlagt følger den lokale forskriften.

³ Når kommunene ønsker å ta i bruk ny teknologi som involverer personopplysninger for å etterleve plikter i brannvernlovgivningen, må de vurdere om bruk av slik teknologi er i tråd med brannvernregelverket og personvernregelverket.

Brann- og eksplosjonsvernloven setter noen rammer. Dersom bruk av ny teknologi innebærer en behandling av personopplysninger, så stiller personvernregelverket krav til kommunen som behandlingsansvarlig. Kommunen må blant annet ha et behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen art. 6, og gjennomføre tekniske og organisatoriske sikkerhetstiltak for å sikre og påvise at behandlingen er i tråd med personvernforordningen art. 24.

DSB har imidlertid ikke veilednings- eller tilsynsmyndighet med kommunenes etterlevelse av personvernregelverket. Dette tilligger Datatilsynet. DSB bør derfor ikke gå inn på en vurdering av om kommunens bruk av ny teknologi er i tråd med personvernregelverket eller ikke.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Ingvild Martinsen
seksjonssjef

Suzanne Hauge Norvang
juridisk utredningsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Vedlegg: Forskrift om feiing og tilsyn i Halden kommune 2022

Vedlegg

1 Forskrift om feiing og tilsyn i Halden kommune 2022